

Med Henrik Schücks nu udgivne store Værk: *Kgl. Vitterhets-, Historie- och Antikvitets Akademien. Dess förhistoria och historia*. I—III (Stockholm 1932—33) er Fremstillingen ikke naaet ud over Antikvitetskollegiet Historie, men hele første Bind er da ogsaa helliget Forhistorien, nemlig det antikvariske Studiums Udvikling i Sverige, især i det 17. Aarhundrede. Ikke mindst dette Bind udviser mange Berøringspunkter med Danmark, f. Eks. Striden mellem Bure og Worm. Skildringen af Antikvitetskollegiets Udgivervirksomhed i tredje Bind giver mange interessante Bidrag til den nordiske Filologis Historie i det 17. Aarhundrede. Værket er præget af svensk Storslaaethed, Udstyret svarer til det imponerende Anlæg. Akademiets Historie vil kræve endnu adskillige Bind, før den er ført til Ende; men den Kraft, hvormed svensk Lærdomshistories Nestor har formaaet at fremme Arbejdet, lover godt for dets snarlige Fuldendelse. *R. Paulli.*

Toni Schmid: *Sveriges kristnande, från verklighet til dikt* (Stockh. 1934) skildrer — i tre Afsnit, »Legenden«, »Hændelser och förlopp«, »Från verklighet til dikt« — Kristendommens Indførelse i Sverige. I det andet af disse Afsnit møder vi det Bogens Titel giver Forventning om: en Fremstilling af den historiske Virkelighed, for saa vidt som den endnu er os tilgængelig. Behandlingen gør klart Rede for Kildeforholdene og drøfter de herhen hørende Problemer (Vita Ansgarii, de hamburgske Pavebullaer etc.), hvor Forf. viser sig som Tilhænger af den strengt metodiske Kritik, saaledes som den navnlig er drevet i den Weibullske Skole. Den svenske Kirkes ældste Historie er overordentlig kompliceret. Paavirkninger fra fire forskellige Sider, fra Hamburg-Bremen (over Danmark), fra England (over Danmark og Norge), fra Byzans (over Rusland) og fra Frankrig (mest direkte) mødes og brydes; denne historiske »Virkelighed« i al dens Rigdom og Mangfoldighed lykkes det her trods Kildernes Mangelfuldhed at tegne et Billede af. Men med dette lader Forf. sig ikke nøje. Værkets 1. Afsnit hedder »Legenden«: ogsaa her berettes om Sveriges »kristnande«, men i Modsætning til den historiske Virkelighed med dens brogede Mangfoldighed er alt retlinet, klart, afpasset efter Guds Frelsesplan, faa Motiver, faa Helgener, faa Legender. Hvorledes er nu Forholdet mellem Digt og Virkelighed? Har Legenden nogen Værdi? Sikkert ikke, naar man spørger om den Tids Historie, som den skildrer; men den moderne Kritik har dog været for rask, naar den af den Grund har skudt det hele tilside; derved er en meget vigtig Opgave blevet forsømt; thi selv om Legenden ikke hjælper

os, naar vi spørger om den historiske Virkelighed, afspejler den til Gengæld, saa meget des nøjere, den Tid, hvori den selv er opstaaet. Legenden har sin egen Udvikling og Historie, som man maa følge; man maa prøve at udforske dens oprindelige Materiale, de Motiver, der har gjort sig gældende under dens Udformning, og det nye, som utvivlsomt er kommet til, ofte fra fjerne og fremmede Egne. Herigennem faar man da værdifulde Bidrag til den senere Middelalders Historie. Men af endnu en Grund kan man ikke lade Legenden ligge: det er i denne Form at Kristendommens Indførelse har levet i Folket, det er disse Helgener — ikke »den historiske Ansgar« — der er blevet troet, forkyndt og efterlignet gennem Aarhundreder. Alle saadanne Spørgsmaal er det, Forf. med stor Kyndighed (ikke mindst naar det gælder de gamle Liturgier) behandler i sit tredie Afsnit, »från dikt til verklighet«; der gives her en Række nye og interessante Iagttagelser. Tilsidst blot en Bemærkning af formel Art: man beklager, at Noterne er sat bag i Bogen, og at der ikke er givet et Personregister. *Hal Koch.*

Medens man i Danmark stadig haardt føler Savnet af en samlet, paa moderne Forskning bygget Fremstilling af vor hjemlige Kirkehistorie, er denne Mangel for Sveriges Vedkommende nu ved at blive afhjulpet, idet der under Redaktion af de to bekendte lundensiske Kirkehistorikere Hjalmar Holmquist og Hilding Pleijel er planlagt en *Svenska kyrkans historia* i 9 store Bind, hvert paa ca. 5—600 Sider, der — hvis den fuldføres efter Planen — vil blive et virkeligt Storværk i den kirkehistoriske Litteratur. De ældre Skildringer af Sveriges Kirkehistorie af H. Reuterdahl og L. A. Anjou var for deres Tid højst fortjenstfulde Arbejder, men rent bortset fra, at de nu maa betragtes som forældede, har Materialets store Udstrækning og de skærpede Krav i metodisk Henseende faktisk gjort det umuligt, at en enkelt Forfatter paa tilfredsstillende Maade skulde kunne skrive om hele Tiden fra Ansgar til vore Dage, i hvert Tilfælde efter den Maalestok, som her kræves. Man har da valgt den naturlige Udvej at fordele Stoffet paa 11 forskellige Forskere, som hver skal behandle sin Periode. Et afsluttende Bind vil bringe samlede Oversigter over svensk Teologis og svensk Missionsarbejdes Historie, og Værket skulde i sin Helhed være afsluttet allerede 1937. Fremstillingen skal for alle Partiers Vedkommende være bygget paa selvstændig videnskabelig Forskning, hvorfor der ogsaa sidst i hvert Bind tilføjes et ret omfangsrigt litterært Apparat med Kildenhenviisninger og Omtale af Problemer af speciel Karakter, men det